

Børn har også rettigheder

Dagsorden

1. Præsentation
2. Forskelle på fortid og nutid
3. Den konkrete sag
4. Løsningsmodeller

April 2024

Forskelle på fortid og nutid i reguleringen og kontrollen af international adoption

FN's Børnekonvention 1991

Børnekonventionen fastslår (art. 7, 8 og 21) bl.a., at barnets tarv altid skal være i centrum, og at barnet har ret til at blive hos sine forældre. Men også, at barnet har ret til omsorg gennem adoption, når ingen andre muligheder står til rådighed.

Haagerkonventionen 1993

Haagerkonventionen stiller krav til, at afgiverlandenes myndigheder undersøger og afdækker barnets muligheder, indhenter samtykke og legitimerer en eventuel bortadoption. Af Haagerkonventionen gælder et såkaldt subsidiaritetsprincip

Ankestyrelsens enkeltsagskontrol 2016

Siden 2016 har Ankestyrelsen haft pligt til at føre tilsyn og kontrol med hver enkelt og international adoptionssag i godkendelsen af §17C-erklæringen (frigørelsesattest), og har ikke afvist en eneste sag fra Sydafrika siden 2016.

Den konkrete sag og proportionalitetsprincippet

Ansættelsesretlig sag

Den lokalt ansatte blev ansat for at varetage danske opgaver, efter akkrediteringsaftalen og dermed reglerne om støtte blev ændret i 2022. Ændringerne betød, at DIA ikke længere måtte yde direkte støtte til Impilo. Ansættelsen har været kendt for Ankestyrelsen siden 2022.

*Alene dansk ret
Akkrediteringsaftale*

Der er ingen mistanke om tyveri af børn, eller at adoptioner skulle være forgået uden at være i barnets tarv. Det konkluderer Ankestyrelsen også. Det er alene en fejl i henhold til danske regler.

Ansættelsen er ophørt

Ansættelsen ophørte tilbage i december 2023 og er således ikke længere et problem. DIA havde foreslået møde mellem Ankestyrelsen, den Sydafrikanske centralmyndighed og Impilo for at afdække, om støtten kan gå gennem centralmyndighederne, som dansk ret kræver.

Løsningsmodeller – fortid, nutid (midlertidig) og fremtid

Fortid	Nutid (midlertidig)	Fremtid
<ul style="list-style-type: none"> • Uvildig undersøgelse, som ser på adoptioner i perioden 1970-2015, og dermed frem til, at man i Danmark ændrede kontrolprocesserne. • Forlængelse og genforhandling af DIA's Post Adoption Service opgaver (PAS-rådgivningen) frem til, at der er pågået en fuld overdragelse af arkiver til Ankestyrelsen samt foranstaltet hjemmel. På den måde sørges for, at tidligere adoptivbørn kan få indsigt i deres historie. 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 måneder i uvished om, hvad der er blevet undersøgt, eller hvad der skal ske. • Matchningssager fortsættes (jf. forpligtelser i Haagerkonventionen) i regi af DIA med Ankestyrelsen som kontrolmyndighed (dette pågår allerede). • DIA har stillet sig til rådighed for en midlertidig løsning. Ankestyrelsen forpligtes til at indgå dialog med DIA om en midlertidig aftale om en akkrediteringsaftale gældende for de ca. 36 familier, der står på ventelisten og allerede har en verserende forvaltningsretlig sag. I den midlertidige periode optages der ikke nye på ventelisterne. DIA sættes i den midlertidige aftale under skærpet tilsyn evt. under offentlig administration af Ankestyrelsen 	<ul style="list-style-type: none"> • Sideløbende med etableringen af den midlertidige løsning i regi af DIA, træffes der politisk beslutning om fremtidens internationale adoptioner. Mulige fremtidige modeller for international adoption: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ændret model for offentligt/privat samarbejde Hvor Ankestyrelsen overtager og varetager visse opgaver fra DIA eller et andet formidlingsorgan – særligt tilknyttet til tilsynet. ○ Eksisterende samarbejdsmodel DIA eller et nyt formidlingsorgan fortsætter formidlingsopgaven under reviderede regler som i dag. ○ Privat fremmedadoption (individuel) Adoptanter kan på egen hånd foretage kontakten og samarbejdet med udenlandske formidlingsaktører. (lignende ordningen for surrogacy) ○ Statslig model Formidlingsopgaven, som den er i dag, flyttes til en statslig myndighed (udfordringen er, at staten så også har ansvaret, såfremt der skulle ske fejl) • Nedsættelse af udvalg, som får til opgave at vurdere fordele/ulemper samt juridiske konsekvenser ved de forskellige modeller. Udvalget kan samtidig indhente erfaringer fra de seneste undersøgelser fra andre lande, samt vurdere mulighederne for en evt. skandinavisk model med et tværnationalt formidlingsorgan.